

UCHWAŁA NR 96.XVI.2011
RADY POWIATU W SIERPCU
z dnia 2 grudnia 2011r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.) - uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, o treści stanowiącej załącznik do uchwały.

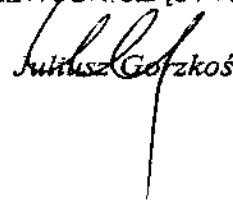
§ 2.

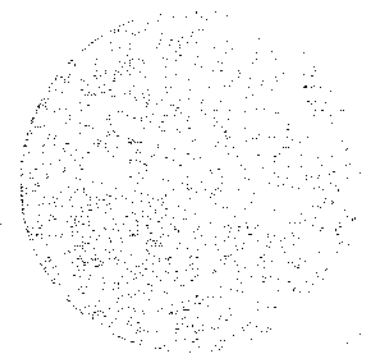
Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Sierpeckiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

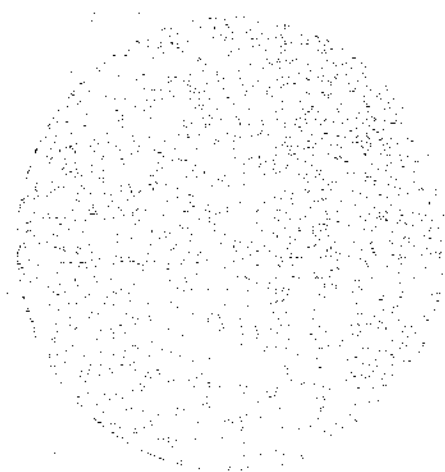

**Powiatowy program przeciwdziałania
przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar
przemocy w rodzinie na lata 2011 - 2020**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu

Sierpc, 2011

Spis treści

I. Podstawa prawna	3
II. Wstęp	4
III. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w powiecie sierpeckim	7
IV. Zasady funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie sierpeckim	13
V. Zasoby Powiatu Sierpeckiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – analiza swot	15
VI. Cele i kierunki działań zespołu instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy	17
VII. Sposób realizacji programu, monitorowanie, zarządzanie i ewaluacja	20
Spis tabel i wykresów	21

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.).
3. Uchwała Nr 157/XXIV/2005 Rady Powiatu w Sierpcu z dnia 23.03.2005r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2005-2012.
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259),
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2015.

II. WSTĘP

„Przemoc w rodzinie – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (członek rodziny - osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 §11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn.zm.), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”¹.

Trudno oszacować dokładnie rozmiary przemocy domowej w Polsce, wiadomo jednak, że jest zjawiskiem powszechnym. Każdego roku do sądu zgłaszanych jest zaledwie kilkanaście tysięcy spraw o znęcanie się nad rodziną, ale policja w tym czasie rejestruje około miliona tzw. "awantur w rodzinie", do których jest wzywana. Kilkanaście procent dorosłych kobiet podaje w badaniach, że zostały uderzone przez męża, a czterdzieści procent kobiet uważa, że sprawienie lania dziecku jest zwykłą metodą wychowawczą

Zdefiniowano różne formy przemocy:

- przemoc fizyczna: zadawanie bólu fizycznego lub grożenie nim, wyrządzenie krzywdy np. popychanie, uderzenie ręką, pobicie, kopanie; przemoc fizyczna może występować w postaci biernej (niedostateczna opieka zdrowotna) lub czynnej (nieprzypadkowe zranienie);
- przemoc psychiczna: to wszelkie zachowania, bądź powstrzymywanie się od określonych zachowań, które prowadzą do wyniszczenia pozytywnego, konstruktywnego obrazu własnej osoby; objawia się słownymi aktami, wyzwiskami, grożeniem, nękaniami, poniżaniem i upokarzaniem; często jest bardziej bolesna niż fizyczne obrażenia i prowadzi do wielu przykrych doznań; poczucia zagrożenia, zaniżonej samooceny, depresji, bezradności, mimo że nie zostawia śladów na ciele ofiary wyrządza ogromne spustoszenie w sferze emocjonalnej i poznawczej; przemoc psychiczna obejmuje również takie formy zachowania jak izolacja, ograniczenie snu i pożywienia, narzucanie własnych poglądów, w tym przypadku również można wyszczególnić formę czynną (zastraszenie, nadużycie emocjonalne) i bierną (brak uczuć, zaniedbywanie emocjonalne);
- przemoc seksualna może przybierać formy agresji seksualnej tj. zmuszania do czynności o charakterze seksualnym, dotykania wbrew woli, gwałtu; obejmuje również zachowania seksualne z udziałem osób trzecich oraz zmuszania do prostytucji.
- przemoc ekonomiczna polega na ograniczaniu swobody w dysponowaniu pieniędzmi, zmuszaniu do pytania partnera o zgodę, kontroli wydatków, podejrzliwości itp.

Przemoc pozwala sprawcy na szybkie uzyskanie rezultatów, przez co staje się atrakcyjna. Jeśli po akcie przemocy nie ma reakcji obronnej ofiary, sprawca uznaje tę sytuację za przyzwolenie na dalszą przemoc. Jeśli taka sytuacja trwa przez dłuższy czas pojawia się cykl przemocy.

Przemoc jest zjawiskiem, które destrukcyjnie wpływa na strukturę rodzinną, społeczną i kulturową. Narusza wszelkie prawa i dobra osobiste, naraża na niebezpieczeństwo utraty życia i zdrowia oraz wywołuje cierpienie. Doznawanie przemocy może mieć różny charakter: fizyczny, psychiczny, seksualny, ekonomiczny. Każdy z rodzajów przemocy może mieć tragiczne skutki. Ofiara przemocy skazana jest na przedłożony kontakt z prześladowcą, tworząc w ten sposób związek oparty na kontroli za pomocą przymusu. Wydarzenia traumatyczne powtarzające się przez dłuższy czas mogą spowodować stany depresyjne. Ofiary przemocy domowej często milczą, nie mówią nikomu o swoich krzywdach - być może wstydzą się lub są zastraszone. Ofiary doświadczają nieustannego lęku, bezsilności i przygnębienia.

¹ art. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.).

Podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu. Ponadto zaczynają być przekonane o własnej bezradności w sytuacji, co prowadzi do zaniku motywacji do działania.

Szczególnie skomplikowanymi sytuacjami są przypadki przemocy wobec małoletnich. Krzywdzenie dzieci przez wiele lat nie było przez opinię społeczną traktowane jako społeczne zło i w związku z tym stanowiło ukryty problem społeczny. Sytuacja taka nie jest specyficzna dla Polski - w krajach Europy Środkowowschodniej proces ujawniania problemu krzywdzenia dzieci rozpoczął się w latach 90. Społeczeństwu trudno uznać kary fizyczne za społeczne zło, bowiem zmuszałoby to do zakwestionowania utrwalonego przez tradycję oraz sankcjonowanego przez normy obyczajowe i prawne modelu sprawowania i egzekwowania praw rodzicielskich. Według nich dbanie o "dobro dziecka" nie wyklucza fizycznego karcenia. Wiąże się z tym obawa o naruszenie relacji wewnątrz tradycyjnej rodziny opartej na wartości posłuszeństwa. Co więcej, przyznanie instytucjom państwowym, czy społecznym, uprawnień do ochrony praw dziecka w rodzinie - co jest nieuniknioną konsekwencją dostrzeżenia problemu ich naruszania - stawia przeciętnego obywatela przed możliwością obserwacji jego życia rodzinnego, co budzi poczucie zagrożenia i oporu.

W literaturze przedmiotu wskazuje się na cztery kategorie krzywdzenia dzieci:

- przemoc fizyczna to wszelkiego rodzaju działania wobec dziecka powodujące nieprzypadkowe urazy (stłuczenia, złamania, zasinienia itp.),
- seksualne wykorzystanie dzieci to każde zachowanie osoby dorosłej, silniejszej i/lub starszej, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka; w tym rozumieniu nadużycia seksualne obejmują zachowania ekshibicjonistyczne, uwodzenie, świadome czynienie z dziecka świadka aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się czy oglądania pomografii,
- przemoc emocjonalna to rozmyślne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka, w tym zaburzenia osobowości, niskie poczucie własnej wartości, stany nerwicowe i lękowe; do kategorii tego typu zachowań zaliczyć można m.in. wyzwiska, groźby, szantaż, straszenie, emocjonalne odrzucenie, nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka,
- zaniedbywanie dziecka to niezaspokojenie jego podstawowych potrzeb zarówno fizycznych (właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja), jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, miłość rodzicielska, troska)².

Przemoc w rodzinie wyczerpuje znamiona różnych przestępstw. Jeśli ma charakter ciągły, to jak już była o tym mowa, może przyjąć kwalifikację z art. 207 kodeksu karnego (znęcanie się nad rodziną), który obejmuje zarówno znęcanie się fizyczne, jak i psychiczne. Jeśli nie ma dowodów na powtarzalność czynów przestępczych, albo przemoc ma charakter jednorazowy, może zostać zakwalifikowana jako przestępstwo m.in. z następujących artykułów kodeksu karnego: art. 157, 157a (uszkodzenie ciała), art. 160 (narażenie na niebezpieczeństwo), 190 (groźba karalna), 193 (naruszenie miru domowego), 197 (gwałt), 216 (zniewaga), 217 (naruszenie nietykalności cielesnej).

Znęcanie się nad rodziną należy do przestępstw ściganych z urzędu, organy ścigania są zobowiązane do wszczęcia postępowania, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że zostało popełnione przestępstwo (art. 303 k.p.k.). Do uruchomienia procedury nie jest wymagana skarga osoby pokrzywdzonej. Teoretycznie powinien wystarczyć fakt powiadomienia policji przez sąsiada, organizację pozarządową lub gdy sam policjant jest świadkiem przestępstwa. Ustawodawca w art. 304 k.p.k. § 1 nakłada na każdego, kto dowiedział się o popełnieniu przestępstwa, społeczny obowiązek zawiadomienia o tym prokuratora lub policji. Natomiast instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się

² opracowanie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia"

o popełnieniu przestępstwa, są do tego prawnie zobowiązane (304 k.p.k. § 1). Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada również obowiązek na osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych powezmą podejrzenie, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy do złożenia zawiadomienia o tym policji lub prokuratorowi (art. 12 ustawy).

Chociaż zjawisko przemocy w rodzinie ma niestety w pewnym sensie uniwersalny charakter, to jego lokalny obraz może cechować pewna specyfika. Zróżnicowaniu terytorialnemu podlegają też reakcje społeczne na przemoc w rodzinie. Chociaż wszędzie zjawisko to spotyka się z potępieniem, to lokalnie przybiera ono różne formy, a także różna jest jego społeczna świadomość. Z perspektywy budowania lokalnego programu ograniczania zjawiska domowej przemocy istotny wydaje się też jego kontekst społeczny, ekonomiczny czy kulturowy, właściwy dla każdej społeczności. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jeżeli ma być skuteczny, powinien uwzględniać specyfikę w każdym z tych wymiarów.

Innym ważnym powodem głównej roli społeczności lokalnej w skutecznym ograniczaniu przemocy domowej jest interdyscyplinarny charakter problemu. Przemoc w rodzinie znajduje się lub przynajmniej powinna się znajdować w polu zainteresowania wielu służb i instytucji, począwszy od policji strzegącej porządku publicznego i przestrzegania prawa, poprzez wymiar sprawiedliwości, pomoc społeczną, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjno-wychowawcze aż po służbę zdrowia. Wprawdzie każda z nich zajmuje się innym aspektem zjawiska, ale współpraca między nimi może znacznie podnieść efektywność działań każdej z nich. Współpraca taka realizować się powinna przede wszystkim na szczeblu jednostek podstawowych, dla których społeczność lokalna tj. gmina, stanowi naturalny poziom integracji.

Dlatego tak ważna jest rola gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powinny odnosić się do konkretnej społeczności, jej możliwości, ograniczeń i różnorodnych uwarunkowań. Inną rolę przypisano programowi powiatowemu – powinien mieć charakter koordynujący, scalający, powinien zapewniać to, czego nie może zapewnić gmina (np. dostęp do specjalistów, których ze względu na skalę gmina nie może zatrudnić). Programy na poziomie gminnym i powiatowym muszą być różne: różne są zadania gmin i powiatów, różne kompetencje i różne możliwości, różne obszary oddziaływań.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE SIERPECKIM

Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia i, który jeszcze trudniej badać. Mimo wielu debat i dyskusji poświęconych zjawisku przemocy, przemoc domowa nadal często traktowana jest jako sprawa wstydliva, skrywana w czterech ścianach domu. Problem przemocy w rodzinie nigdy nie był przedmiotem samodzielnych opracowań i skoordynowanych działań na terenie powiatu.

Realizowana przez policję i jednostki pomocy społecznej procedura Niebieskiej Karty jest procedurą interwencji wobec przemocy w rodzinie. W sytuacji, gdy interweniujący uznają, na podstawie zebranych informacji, że w danej rodzinie może występować przemoc, wówczas obligatoryjnie wypełniają notatkę urzędową dotyczącą przemocy w rodzinie.

Wykazana liczba interwencji nie jest jednak tożsama z liczbą rodzin, w których doszło do przemocy. Sprawę komplikuje procedura stosowana przez Policję, która interweniując kilkakrotnie u jednej rodziny, w każdym wypadku kiedy zaistniało podejrzenie, że w rodzinie dochodzi do przemocy, wypełnia Niebieską Kartę. Z drugiej strony nie możemy się opierać na danych ośrodków pomocy społecznej, bowiem liczba wypełnionych Niebieskich Kart przez pracowników socjalnych jest niewiarygodnie niska. Niski poziom realizacji procedury Niebieskiej Karty w pomocy społecznej można tłumaczyć faktem, iż procedurę inicjuje najczęściej policja, a osoby co do których istnieje przypuszczenie, że w ich rodzinie występuje przemoc nie chcą tego ujawniać pracownikom socjalnym, nie godzą się na wypełnienie Niebieskiej Karty i przekazywanie jej innym instytucjom lub wycofują się ze współpracy. Można jednak zaryzykować stwierdzenie, że pracownicy socjalni i pomoc społeczna w ogóle nie kojarzy się osobom pokrzywdzonym jako efektywny „pomagacz” w sytuacjach przemocowych.

Trzeba zatem pamiętać, iż dane statystyczne, opracowane na podstawie Niebieskich Kart, pozwalają jedynie w przybliżeniu oszacować zjawisko przemocy.

Tabela nr 1. Liczba interwencji domowych (w tym dotyczących przemocy w rodzinie) przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu na terenie powiatu³.

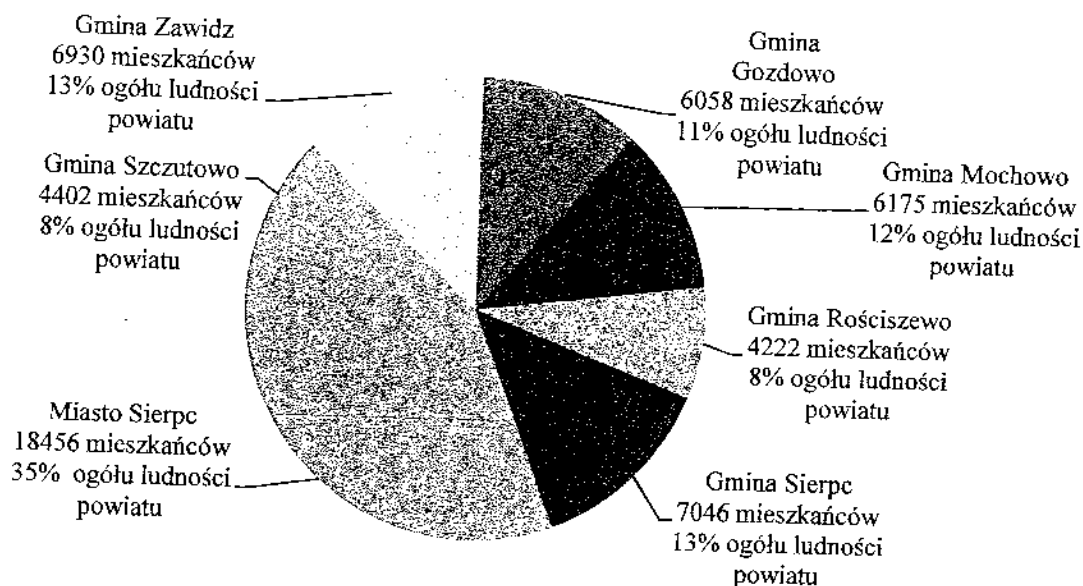
	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.
Liczba interwencji domowych ogółem	1576	1612	1613	1504
w tym: dotyczące przemocy w rodzinie	257	174	255	229

W policyjnych statystykach należy zwrócić uwagę na przyjęte rozróżnienie na interwencje domowe ogółem i dotyczące przemocy w rodzinie. Zastanawia duża dysproporcja jeśli chodzi o liczbę interwencji pomiędzy tymi dwiema kategoriami oraz sposób kwalifikacji podejmowanych interwencji domowych.

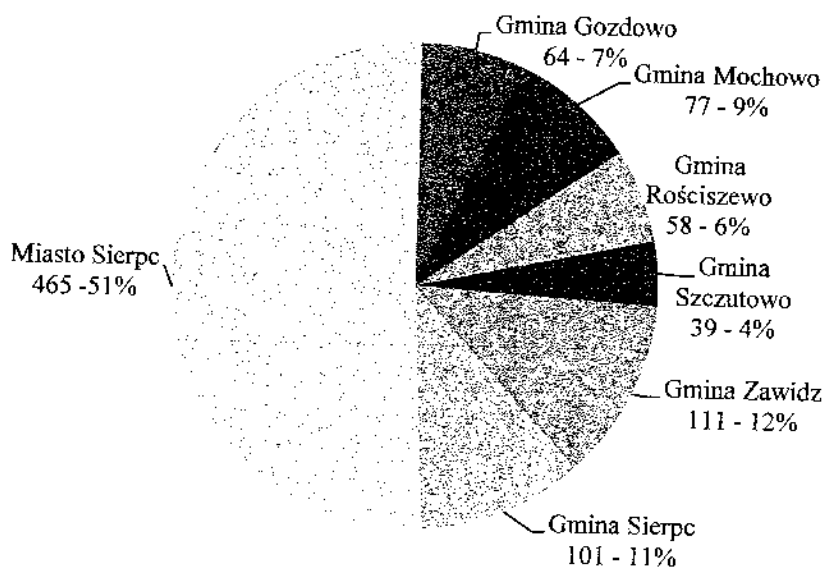
³ Dane Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu

Wykres nr 1. Ludność powiatu w podziale na gminy (stan na 31.12.2010r.)⁴

Wykres nr 2. Liczba interwencji domowych dot. przemocy domowej przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu na terenie poszczególnych gmin w latach 2007 – 2010

Porównanie liczby ludności poszczególnych gmin z liczbą przeprowadzonych interwencji dotyczących przemocy w tych gminach wskazuje na znaczny udział społeczności miasta w zdarzeniach związanych z przemocą domową. Cemu przypisać tak dużą dysproporcję? Większej świadomości ludzi, większej dostępności i bliskości interweniujących, większego nagromadzenia problemów w społeczności na terenie gęściej zaludnionym?

⁴ Dane GUS Bank Danych Regionalnych

Tabela nr 2. Liczba sprawców przemocy domowej z lat 2007 - 2010⁵

	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	257	174	255	229
w tym: kobiety	4	4	3	10
w tym: mężczyźni	253	168	252	218
w tym: nieletni	0	2	0	1
w tym: będący pod wpływem alkoholu	240	168	227	199

Tabela nr 3. Liczba ofiar przemocy domowej z lat 2007 - 2010⁴

	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	277	186	262	275
w tym: kobiety	254	171	221	235
w tym: mężczyźni	13	8	30	31
w tym: dzieci do lat 13	2	0	4	0
w tym: dzieci od lat 13 do 18	8	7	7	9
Liczba ofiar wymagających umieszczenia w oik lub innym bezpiecznym miejscu	0	0	0	0

W tych danych liczbowych od razu uwagę zwraca zdecydowana przewaga mężczyzn jako agresorów. Przewagę mężczyzn w grupie sprawców potwierdzają również badania ogólnopolskie. Według danych Komendy Głównej Policji stanowią oni blisko 96% sprawców. Zdarza się również, że kobiety są sprawczyniami przemocy, ale ma to miejsce niezmiernie rzadko, stanowią one zaledwie około 4,2 % ogółu sprawców.⁶ Zastanowić się też należy nad liczbą osób będących pod wpływem alkoholu podczas interwencji. W niektórych opracowaniach na temat przemocy w rodzinie także można spotkać się z tezą, że uzależnienie od alkoholu i narkotyków jest główną przyczyną przemocy. Wyznający tę tezę badacze argumentują, że fakt znajdowania się pod wpływem alkoholu uwalnia sprawcę od odpowiedzialności za swoje zachowanie. Jednocześnie stanowi on dla ofiary usprawiedliwienie dla pozostawania w krzywdzącym związku, podsycane nadzieją, że kiedy sprawca zerwie z nałogiem, przestanie być agresywny. Pragniemy podkreślić, że obecny stan badań wskazuje na to, iż nie ma związku przyczynowo-skutkowego między przemocą a alkoholem. Można jedynie mówić o współwystępowaniu tych zjawisk. Nadużywanie alkoholu nie jest przyczyną przemocy, lecz często służy do jej usprawiedliwienia. Zrzucanie winy za przemoc na alkohol jest błędem. Warto pamiętać, że nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem występowania przemocy. Chociaż zjawiska te relatywnie często współwystępują, jedno nie powoduje drugiego. Wyniki badań potwierdzają, że wielu mężczyzn stosujących przemoc nie nadużywa alkoholu, podobnie jak wielu tych, którzy nadużywają alkoholu nigdy nie stosuje przemocy. Niektórzy spośród tych, którzy nadużywają alkoholu, bije wówczas, gdy są pod wpływem alkoholu, inni zaś głównie wtedy, gdy są trzeźwi. Inni z kolei piją aby łatwiej uderzyć i zdjąć z siebie odpowiedzialność za stosowanie przemocy. To nie ten co stosuje

⁵ Dane Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu

⁶ Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości Fundacja Centrum Praw Kobiet, 2005

przemoc, ale alkohol jest odpowiedzialny za to co się wydarzyło: tak usprawiedliwiają się nie tylko sprawcy, ale tak też są usprawiedliwiani przez innych, w tym również przez ofiary. Istotne jest także zwrócenie uwagi na fakt, że terapia antyalkoholowa nie jest lekarstwem na stosowanie przemocy. Złudzeniu temu ulegają często kobiety, które wierzą, że jak ich partner przestanie pić, to nie będzie również stosował przemocy. Z relacji wielu takich kobiet wiadomo, że nawet jeśli fizyczna przemoc się zmniejsza, jest ona zastępowana innymi formami przemocy psychicznej⁷.

Zastanawiający jest brak zgłoszeń o potrzebie umieszczenia członków rodzin np. ośrodka interwencji kryzysowej.

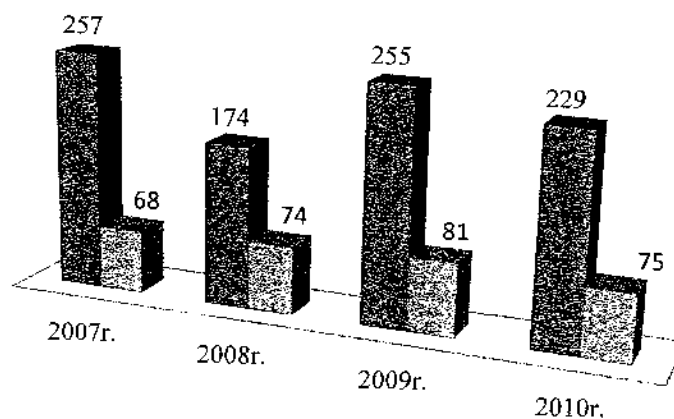
Charakteryzując zjawisko przemocy w rodzinie musimy również odwołać się do danych gromadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Sierpcu. W danych tych zwraca uwagę, że rokrocznie ponad 60% spraw z ogółu zarejestrowanych nie znajduje finału w sądzie.

Tabela 4. Ilość spraw dot. przemocy w rodzinie w latach 2007 – 2010 rejestrowanych przez Prokuraturę Rejonową w Sierpcu⁸

	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.
Ilość spraw zarejestrowanych z art. 207 k.k.	68	74	81	75
Ilość spraw skierowanych do sądu	27	28	31	26
ilość spraw umorzonych	10	9	15	12
Ilość spraw, w których odmówiono wszczęcia postępowania	31	37	35	37

Wykres 4. Porównanie danych liczbowych Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu i Prokuratury Rejonowej w Sierpcu odnośnie przeprowadzonych interwencji dot. przemocy w rodzinie i spraw zarejestrowanych z tego zakresu.

■ Interwencje Policji dotyczące przemocy w rodzinie
 ■ Ilość spraw zarejestrowanych przez Prokuraturę Rejonową z art. 207 k.k.

Porównując liczbę spraw zarejestrowanych przez Prokuraturę z liczbą interwencji Policji, podczas których stwierdzono występowanie przemocy w rodzinie od razu widać jawną dysproporcję, której wytłumaczeniem jest prawdopodobnie powtarzalność wypełniania

⁷ Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości Fundacja Centrum Praw Kobiet, 2005
⁸ Dane Prokuratury Rejonowej w Sierpcu

Niebieskich Kart przez Policję przy okazji każdej interwencji w danej rodzinie. Nie można jednak zapominać i o tym, że to właśnie w Prokuraturze następuje ostra weryfikacja doniesień, wniosków, informacji.

Trzecim źródłem danych o skali zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce są statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczące skazań za wybrane przestępstwa. Niestety, w systemie rejestracji skazań nie uwzględnia się stopnia pokrewieństwa między sprawcą a ofiarą. Ocena liczby skazań za przestępstwa przemocy w rodzinie jest więc niezwykle trudna i musi ograniczyć się do przestępstw z art. 207 k.k. (znęcanie się). Jest to bowiem jedyny artykuł kodeksu karnego, w przypadku którego nie ma wątpliwości, iż zdecydowana większość spraw z tego artykułu dotyczy przemocy domowej. Konieczność zawężenia analizy jedynie do przypadków skazań z art. 207 k.k. powoduje, że liczba przypadków przemocy domowej, które kończą się prawomocnym skazaniem, może być niedoszacowana. Z drugiej jednak strony dane dotyczące art. 207 k.k. mogą również obejmować przypadki znęcania się, kiedy sprawca nie jest spokrewniony z pokrzywdzoną.⁹ Analizę zjawiska na naszym terenie utrudnia również fakt, że zasięg działania Sądu Rejonowego w Sierpcu nie pokrywa się z terenem powiatu sierpeckiego (właściwość Sądu obejmuje również miasto i gminę Drobin).

Dane uzyskane z Sądu Rejonowego w Sierpcu nie wskazują jakiejś wyraźnej tendencji, jednak z analizy statystyk ogólnopolskich z lat wcześniejszych wynika, że organa wymiaru sprawiedliwości z coraz większą uwagą podchodzą do tego zjawiska. Uwzględniając fakt, iż liczba rejestrowanych przez policję interwencji dotyczących przemocy w rodzinie utrzymuje się na mniej więcej stałym poziomie, dane Ministerstwa Sprawiedliwości mogą wskazywać na rozpowszechnianie się wśród sędziów poglądu, iż przemoc w rodzinie jest poważnym przestępstwem, zaś obowiązkiem państwa jest się jej przeciwstawić.⁷ Ze statystyk Sądu Rejonowego w Sierpcu wynika, że praktycznie wszystkie orzekane kary to pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem. Kodeks karny stanowi, że w przypadku zawieszenia kary wobec sprawcy przemocy w rodzinie, sąd określi również sposób kontaktowania się skazanego z pokrzywdzonym. Może również w określonych okolicznościach zakazać zbliżania się skazanego do pokrzywdzonego, nakazać uczestnictwo w programach korekcyjno – edukacyjnych, itp.

Badania ogólnopolskie informują, że ofiarami przemocy mężczyzn są w pierwszej kolejności żony: stanowią one 81% ofiar, następnie matki – 8%, były żony – około 5%, konkubiny – 3%, teściowe – 2% i dzieci – 1%. Kobiety skazane za przemoc domową stanowią około 1,5-2% ogólnej liczby skazanych. Podstawą ich skazania jest na ogół znęcanie się nad dziećmi, nie zaś przemoc wobec męża. Przemoc wobec współmałżonka jest więc przestępstwem popełnianym głównie przez mężczyzn.¹⁰

Statystyka każe kontynuować dotychczasową linię działań podejmowanych przez PCPR, tzn. realizację programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie (dla grupy męskiej), starania o uruchomienie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz rozwój poradnictwa specjalistycznego.

⁹ Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości Fundacja Centrum Praw Kobiet, 2005

¹⁰ Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości Fundacja Centrum Praw Kobiet, 2005

Tabela nr 5. Osądzeni i skazani z 207 kk (i art. 160) przez Sąd Rejonowy w Sierpcu

		2007	2008	2009	2010
Osądzeni		34	25	32	34
Skazani ogółem		29	22	27	32
w tym pozbawienie wolności	razem	29	22	27	32
	w tym (z w.3) warunkowe zawieszenie	29	20	24	32
	w tym (z w.3) dozory kuratora	19	13	17	20

Podsumowując rozważania na temat egzekucji przepisów prawa karnego w sprawach o przemoc w rodzinie, warto zwrócić uwagę na fakt, że wyrok sądu karnego niewiele zmienia w życiu kobiety – ofiary przemocy. Zdarza się również, że tylko pogarsza jej sytuację. Kobieta chcąc doprowadzić do realnych zmian w swoim życiu musi przeprowadzić sprawę o rozwód, o podział majątku, o eksmisję. Proces karny jest często pierwszym z licznych procesów, przez które pokrzywdzona musi przebrnąć, aby wyzwolić się z licznych więzów ekonomicznych łączących ją ze sprawcą i uzyskać minimum niezależności niezbędnej do normalnego, godnego życia.¹¹

¹¹ K. Bojańczyk, Przemoc wobec kobiet w rodzinie z punktu widzenia ofiar - wyniki badań, w: Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Przemoc w rodzinie – publiczna tajemnica czy publiczny problem. Warszawa 2004.

IV. ZASADY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE SIERPECKIM

1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
  - a) nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
  - b) pierwszym krokiem musi być zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
  - c) podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna,
  - d) za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara,
  - e) nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
  - f) zrozumienie reakcji ofiary, zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.
2. Zadania Powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
  - 2.1. Zadania własne Powiatu określone w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.):
    - a) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
    - b) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
    - c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia bądź ośrodkach interwencji kryzysowej.
  - 2.2. Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez Powiat określone w art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.):
    - a) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
    - b) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Funkcjonowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
  - 3.1. Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.
  - 3.2. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
    - a) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym;
    - b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin;
    - c) instrumenty pomocowe i sieć wsparcia;
    - d) zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym;
    - e) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu, mapa zasobów i potrzeb;

f) niniejszy Program.

4. Cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- a) ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie;
- b) podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy;
- c) rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc;
- d) integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie;
- e) rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy;
- f) podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

5. Spodziewane efekty realizacji programu

- a) stworzenie sprawnego systemu pomocy rodzinom oraz osobom dotkniętym przemocą,
- b) rozwój współpracy interdyscyplinarnej w przeciwdziałaniu krzywdzeniu osób,
- c) zwiększenie liczby przeprowadzonych szkoleń,
- d) zwiększenie efektywności prowadzonych działań -- przy współudziale sektora pozarządowego,
- e) podnoszenie jakości świadczonych usług przez kadre,
- f) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- g) podniesienie aktywności społecznej,
- h) podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie poszanowania praw człowieka, kształtowania właściwych postaw wobec drugiej osoby oraz pozytywnych form rozwiązywania konfliktów,
- i) zwiększenie efektywności pracy instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom pokrzywdzonym,
- j) wzrost liczby instytucji działających na rzecz osób pokrzywdzonych oraz prowadzących oddziaływania korekcyjno -- edukacyjne wobec osób stosujących przemoc,
- k) rozszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

V. ZASOBY POWIATU SIERPECKIEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE – ANALIZA SWOT

1. Instytucje działające na terenie powiatu sierpeckiego

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu,
- b) Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierpcu,
- d) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierpcu,
- e) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie,
- f) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczutowie,
- g) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidzu,
- h) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rościszewie,
- i) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mochowie,
- j) Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu;
- k) Prokuratura Rejonowa w Sierpcu,
- l) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sierpcu,
- m) szkoły i placówki oświaty i wychowania,
- n) specjalistyczne placówki służby zdrowia, w tym Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Sierpcu,
- o) organizacje pozarządowe i instytucje kościelne,
- p) Sąd Rejonowy w Sierpcu;
- q) zespoły interdyscyplinarne w gminach.

2. Mocne strony

- a) rozwój poradnictwa dla osób uwikłanych w przemoc;
- b) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym i powiatowym.

3. Słabe strony

- a) słaba znajomość problemu i stosowanie nieefektywnych metod pracy służb zajmujących się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami;
- b) niewystarczająco przygotowana kadra instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i niewielkie finansowanie doskonalenia umiejętności, szkoleń, brak specjalistów w zakresie pracy z ofiarami, sprawcami przemocy,
- c) niewystarczająca infrastruktura socjalna na terenie powiatu, w tym szczególnie ośrodka interwencji kryzysowej;
- d) brak wypracowanych systemów wspomaganie działań profilaktycznych, interwencyjnych;
- e) brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna), powielanie procedur,
- f) brak organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie powiatu.

4. Zagrożenia

- a) słaba kondycja ekonomiczna rodzin,
- b) negatywne wzorce zachowań społecznych,
- c) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- d) problemy alkoholowe członków rodzin.

5. Szanse

- a) rosnąca w społeczeństwie świadomość zagrożeń,
- b) nowelizowanie przepisów prawnych, podnoszenie standardów pracy wymuszających dokształcanie i stałe doskonalenie umiejętności pracowników służb społecznych, policji, sądu, ,
- c) współpraca z Sądem Rejonowym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, szkołami, policją, Poradnią Terapii Uzależnień,
- d) realizacja programów profilaktycznych umożliwiających rodzinie dotkniętej przemocą lub inną sytuacją kryzysową przezwyciężanie trudności.

VI. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE SIERPECKIM

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

1. Cel szczegółowy: skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

1. Systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinach.
2. Promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy.
3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.
4. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku.
5. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie (przeprowadzanie ankiet, ewidencja zgłoszeń Policji z założeniem Niebliskiej Karty, prowadzenie rejestrów udzielanych porad i wsparcia dotyczących przemocy domowej).
6. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
7. Organizowanie kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, współpraca z mediami.
8. Praca w zespołach interdyscyplinarnych.

Podmioty realizacji:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu.
2. Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu sierpeckiego.
4. Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu.
5. Prokuratura Rejonowa w Sierpcu.
6. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sierpcu.
7. Szkoły i placówki oświaty i wychowania.
8. Zespoły Interdyscyplinarne.

2. Cel szczegółowy: zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.

Kierunki działań:

1. Udzielanie pomocy w postaci umożliwienia schronienia na czas „zatrzymania” przemocy w rodzinie.
2. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach.
3. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
4. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy.
6. Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.
7. Przeprowadzanie przez funkcjonariuszy policji interwencji domowych.

8. Podejmowanie działań przez Policję w zakresie procedury „Niebieskich Kart” (porady prawne, wszczynanie postępowań przygotowawczych w sprawach o znęcanie się nad rodziną).
9. Stworzenie systemu współpracy i komunikacji instytucji, organizacji świadczących pomoc psychologiczną, socjalną i prawną rodzinom z problemami życiowymi; zwłaszcza ofiarom i świadkom przemocy, w tym w sytuacji gdy zachodzi konieczność zabezpieczenia interwencyjnego dzieci z rodzin, gdzie rodzice są np. pod wpływem alkoholu.
10. Współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele dla ofiar przemocy w rodzinie, domy samotnej matki w celu umieszczenia tam osób.
11. Praca specjalistów w zakresie diagnozy i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej i terapeutycznej.
12. Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.
13. Kierowanie do grup wsparcia dla ofiar przemocy.
14. Kierowanie do grup korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy.
15. Szczególna ochrona dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.
16. Specjalistyczna pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.
17. Stała współpraca z dzielnicowymi, pracownikami socjalnymi i członkami Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – uczestniczenie w zespołach interdyscyplinarnych.

Podmioty realizacji:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu.
  2. Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
  3. Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu sierpeckiego.
  4. Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu.
  5. Prokuratura Rejonowa w Sierpcu.
  6. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sierpcu.
  7. Szkoły i placówki oświaty i wychowania.
  8. Specjalistyczne placówki służby zdrowia, w tym Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Sierpcu.
  9. Zainteresowane organizacje pozarządowe.
  10. Zespoły Interdyscyplinarne.
3. Cel szczegółowy: Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.

Kierunki działań:

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).
2. Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskiej Karty” i prowadzenia

- interwencji kryzysowej. W tym celu przeprowadzane będą obok szkoleń resortowych wspólne szkolenia służb, udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych.
3. Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, by w konsekwencji doprowadzić do opracowanie zasad postępowania w sprawach o przemoc w rodzinie dla wszystkich służb publicznych, których zakresie leży przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Podmioty realizacji:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
  2. Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
  3. Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu sierpeckiego.
  4. Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu.
  5. Prokuratura Rejonowa w Sierpcu.
4. Cel szczegółowy: zmiana postawy mieszkańców powiatu wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

Kierunki działań:

1. Systematyczna edukacja społeczności lokalnej poprzez media lokalne, która ma przede wszystkim na celu odkłamanie mitów i stereotypów utrudniających pomaganie, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy.
2. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów, itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.
3. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Włączenie problematyki przemocy w rodzinie do głównego nurtu działań instytucji pomocowych.

Podmioty realizacji:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
2. Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu sierpeckiego.
4. Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu.
5. Prokuratura Rejonowa w Sierpcu.
6. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sierpcu.
7. Szkoły i placówki oświaty i wychowania.
8. Specjalistyczne placówki służby zdrowia, w tym Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Sierpcu.
9. Zainteresowane organizacje pozarządowe.

VII. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU. MONITOROWANIE, ZARZĄDZANIE I EWALUACJA

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowi interdyscyplinarną strategię działań mających na celu ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków jej stosowania w powiecie sierpeckim.

Program będą realizować: samorząd terytorialny, głównie poprzez swoje jednostki organizacyjne, instytucje oraz podmioty zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie.

Wielofunkcyjny charakter programu oraz zbiór celów i zadań zaplanowanych na poziomie ogólnym, umożliwi dostosowywanie podejmowanych działań do potrzeb oraz możliwości w danym roku budżetowym. Cele programu będą realizowane w formie pracy ciągłej przez cały okres programowania.

Program został dostosowany do lokalnych potrzeb społecznych, jak również możliwości realizacyjnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu.

Źródłem finansowania programu będą środki własne Powiatu Sierpeckiego oraz dotacje celowe - środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

Program będzie monitorowany i ewaluowany corocznie w formie rocznego sprawozdania.

Spis tabel i wykresów

Tabela nr 1. Liczba interwencji domowych (w tym dotyczących przemocy w rodzinie) przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu na terenie powiatu	7
Wykres nr 1. Ludność powiatu w podziale na gminy (stan na 31.12.2010r.)	8
Wykres nr 2. Liczba interwencji domowych dot. przemocy domowej przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu na terenie poszczególnych gmin w latach 2007 – 2010	8
Tabela nr 2. Liczba sprawców przemocy domowej z lat 2007 - 2010	9
Tabela nr 3. Liczba ofiar przemocy domowej z lat 2007 - 2010 ⁴	9
Tabela nr 4. Ilość spraw dot. przemocy w rodzinie w latach 2007 - 2010 rejestrowanych przez Prokuraturę Rejonową w Sierpcu	10
Wykres 4. Porównanie danych liczbowych Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu i Prokuratury Rejonowej w Sierpcu odnośnie przeprowadzonych interwencji dot. przemocy w rodzinie i spraw zarejestrowanych z tego zakresu	10
Tabela nr 5. Osądzeni i skazani z 207 kk (i art. 160) przez Sąd Rejonowy w Sierpcu	12